

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Saltholm og omliggende hav
Natura 2000-område nr. 142
Habitatområde H126
Fuglebeskyttelsesområde F110

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Sjælland.

Forsidefoto:

Strandeng på Saltholm med Flakfortet i baggrunden.

Fotograf: Frits Rost

ISBN: 978-87-7564-844-3

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	6
1.2.1 Anden lovgivning	7
1.2.2 Andre relevante planer	7
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	9
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	9
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	12
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	12
1.4.2 Befolkningen	13
1.4.3 Menneskets sundhed	13
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	14
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	14
1.4.6 Landskab.....	14
1.4.7 Arter	15
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	15
1.5 Eksisterende miljøproblemer	15
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	17
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	17
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	17
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	21
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	21
1.10 Overvågning	22

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 142 Saltholm og omliggende hav er udpeget som habitatområde nr. 126 Saltholm og omliggende hav og fuglebeskyttelsesområde nr. 110 Saltholm og omliggende hav. Natura 2000-området ligger i Øresund langs den danske grænse til Sverige.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 110 rummer bl.a. et stort antal af yngle- og trækfugle, der bevæger sig over landegrænser. Saltholm og det omgivende store lavvandede marine område er et af Østdanmarks vigtigste yngle-, fælde- og fourageringsområde for kystfugle. Her findes en lang række trækfugle, hvoraf flere har national eller international betydende forekomster i området fx knopsvane, krikand og pibeand. De uforstyrrede kyster samt små øer og holme danner vigtige ynglesteder for flere kolonirugende ynglefugle herunder havterne og klyde. Området rummer landets største yngleforekomster af edderfugl, bramgås og rovterne.

Natura 2000-planen bidrager til at sikre egnede levesteder for områdets fugle, bl.a. gennem pleje af områdets lysåbne natur. Særligt fokuseres i Natura 2000-planen på indsatser for almindelig ryle, brushane, havterne og klyde, hvilket også vil være til gavn for flere andre af områdets ynglefugle. Planen fokuserer desuden på, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser af træk- og ynglefugle.

Planens indsatser for yngle- og trækfugle på udpegningsgrundlaget vurderes potentielt at kunne have gavnlig effekt på bestande af de udpegede fuglearter, som bevæger sig over landegrænser f.eks. til ynglepladser eller overvintringsområder i andre lande og verdensdele.

På udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 126 findes de marine pattedyr spættet sæl, gråsæl og marsvin. Spættet sæl tilhører den Vestlige Østersø-population, og gråsæl i området tilhører Østersøpopulationen. Området ligger i en del af Østersøen, der for marsvin sandsynligvis udgør et transitionsområde mellem Bælthavspopulationen (der bruger området om sommeren) og Østersøpopulationen (der bruger området om vinteren).

Natura 2000-planen bidrager til at sikre egnede levesteder for områdets arter. Særligt fokuseres på indsatser for gråsæl, hvilket vurderes potentielt at kunne få en gavnlig effekt på begge sælarter både inden for og uden for Natura 2000-området. Planen fokuserer desuden på, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser af områdets havpattedyr.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om at vurdere behovet for eventuel regulering af fiskeri, dels for beskyttelse af marsvin mod bifangst og dels af hensyn til den marine naturtype sandbanke. I Natura 2000-området planlægges desuden regulering af fiskeri på stenrev. En evt. indførelse af disse fiskerireguleringer vurderes potentielt at kunne få en gavnlig effekt på hele det marine økosystem herunder på spættet sæl, gråsæl og marsvin både inden for og uden for Natura 2000-området. Ligeledes vurderes regulering af fiskeri i området potentielt at få en gavnlig effekt på øvrige arter, som lever op til og i området.

Marsvin, gråsæl og spættet sæl bevæger sig over store områder, der strækker sig ud over de danske grænser, og planens indsatser vurderes derfor potentielt at kunne få en gavnlig effekt på disse havpattedyr i nabolandene, herunder i Natura 2000-områder med arterne på udpegningsgrundlaget.

Såfremt det af hensyn til stenrev vurderes nødvendigt at færdiggøre fiskeriregulering i Natura 2000-området eller der vurderes behov for at fastsætte eventuel anden regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering, skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består desuden af tiltag i forhold til områdets terrestriske naturtyper. Det er indsatser til sikring af fortsat pleje af den lysåbne natur samt tiltag, der skal søge at skabe større sammenhæng og robusthed i områdets natur ved at sikre større driftsenheder. Dette er indsatser, der ud over en positiv effekt for fuglenes levesteder, vurderes at påvirke naturtyperne lokalt. Det vurderes derfor, at Natura 2000-planen ikke har yderligere grænseoverskridende påvirkninger end de ovenfor beskrevne.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver et program for en plejeindsats, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper, arter og fugle på udpegningsgrundlaget. En realisering af indsatsprogrammet forventes ligeledes at have en positiv effekt for den øvrige natur og arter, der findes i området.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at skabe større sammenhæng og robusthed i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne fx ved at sikre fastholdelse af pleje og store sammenhængende driftsenheder. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser. Indsatserne forventes at nedbringe truslen om tilgroning og ligeledes medvirke til at bekæmpe invasive arter samt hindre tilgroning af fortidsminder så som områdets gamle kirkegårde og malkepladser. De forventes også at bidrage til at skabe mulighed for mere spændende naturoplevelser.

Planen indeholder desuden en indsats om at sikre egnede levesteder for områdets arter og fugle, herunder en særlig indsats for gråsæl, almindelig ryle, brushane, havterne og klyde. Dette skal, sammen med en undersøgelse af behovet for yderligere sikring mod forstyrrelser af havpattedyr, yngle- og trækfugle samt fiskeriregulering af hensyn til marksvin som bifangst, sikre en minimal forstyrrelse i sårbare perioder for fuglene og havpattedyrene i området.

Indsatser med at vurdere behovet for regulering af fiskeri og klapning i Natura 2000-området forventes at have en positiv effekt på havbundsforholdene i de marine naturtyper, og øge den marine biodiversitet, hvilket vil medføre forbedret fødegrundlag for sæler, fouragerende fugle og andre arter der benytter området. En øget udbredelse af bundvegetation vil desuden kunne medvirke til binding af CO₂ i havet. Mål for forbedring af vandkvaliteten, fx i form af reducere af kvælstof og miljøfremmede stoffer, sikres gennem vandområdeplanlægningen, og forventes ligeledes at gavne dyr og planter tilknyttet rev og sandbanke, ligesom der forventes en positiv effekt i form af øget fødegrundlag for marine havpattedyr og de mange fugle, der fouragerer i området.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger, vildtreservater og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er:

- At de vidtstrakte strandenge på Saltholm og havet omkring sikres som gode og sammenhængende levesteder for områdets internationalt og nationalt vigtige forekomster af træk- og ynglefugle.
- At de marine naturtyper sandbanker (1110) og rev (1170), der har stærk ugunstig bevaringsstatus, sikres en artsrig undervandsvegetation og er et godt levested for de internationalt vigtige forekomster af trækfugle som knopsvane, grågås, bramgås og skarv samt for pibeand, der bruger Saltholm som et af landets vigtigste rasteområder.
- At områdets strandengstyper (1310 og 1330), der begge har biogeografisk store forekomster i området sikres og prioriteres højt, både som naturtype og som yngle- og levested for dværgterne, fjordterne, havterne, rovterne, klyde, almindelig ryle, brushane, edderfugl og bramgås. Disse arter har enten en national vigtig bestand i området, er sjældne, er i tilbagegang og/eller har biogeografisk store levesteder i området.
- At området sikres som et godt levested for de større forekomster af spættet sæl og gråsæl.
- At områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet i området sikres derudover

ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N142 er beliggende i vandområdedistrikt Sjælland. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af havstrategien og af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage

til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan

også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Alle arealer med strandeng (1330) og enårig strandengsvegetation (1310) på Saltholm har høj-god naturtilstand. Den høje-gode naturtilstand skyldes, at der stort set ikke er konstateret problemer med tilgroning og invasive arter, da området er afgræsset. Små strandengsarealer (1330) på Peberholm har ringe naturtilstand. Dette skyldes, at naturtypen er ikke særlig veludviklet med et højt indhold af ikke-saltpolerante arter. Her er desuden registreret invasive arter.

Kalkoverdrev (6210) har moderat naturtilstand, da naturtypen på trods af fin struktur er svagt udviklet, med få kalktolerante arter.

I dette Natura 2000-område er der kortlagt 3.084 ha stenrev (1170). Stenrevene er kortlagt ud til områdets afgræsning ved ca. 4 meters dybde. Generelt er stenrevenes flora meget artsrig.

I området findes én langstrakt sandbanke (1110) på 168 ha. Her er registreret sandede banker med en lav forekomst af sten.

Der er kortlagt to mindre forekomster af biogene rev (1170) med stor tæthed af blåmuslinger.

Kystlaguner og strandsøer (1150). Der er kortlagt 6 forekomster af mindre strandsøer. Disse saltpåvirkede, kystnære strandengssøer ligger med 4 forekomster på Saltholm og 2 på Peberholm.

Marine pattedyr:

Spættet sæl fælder og yngler på det sydlige Saltholm og småøerne Svaneklapperne syd herfor med de mange store sten, der rager op over vandet. Siden 2010 har forekomsten på Saltholm været forholdsvis stabil med omkring 100-120 sæler på hvilepladserne de fleste år. Udviklingen har været stigende først i perioden med efterfølgende stagnering, hvilket følger den nationale tendens. Dette kan være et tegn på, at forekomsten er ved at nå en stabilisering omkring miljøets bæreevne. Spættet sæl tilhører den Vestlige Østersø-population, som ifølge DCE's NOVANA-afrapportering har haft en positiv bestandsudvikling i de seneste år.

Gråsæl raster fåtalligt og sporadisk på ørækken Svaneklapperne og de mange store sten omkring det sydlige Saltholm. Gråsæl er inden for de seneste 13 år udelukkende registreret i 2016 med 8 individer. Før da blev der talt 5 gråsæler i 2005. Det er ikke muligt at sige noget om gråsælens bestandsudvikling for dette område. Gråsæl i området tilhører Østersøpopulationen, som ifølge DCE's NOVANA-afrapportering har haft en positiv bestandsudvikling i de senere år.

Marsvin. Natura 2000-området ligger i en del Østersøen, der sandsynligvis udgør et transitionsområde mellem Bælthavspopulationen (der bruger området om sommeren) og Østersøpopulationen (der bruger området om vinteren). Bestandsestimatet for den truede

Østersøpopulation er 500 marsvin, mens bestanden for Bælthavet er estimeret til lidt over 40.000 marsvin og vurderes at være uændret for 2012-2016. Området vurderes at være af middel betydning for populationen af marsvin.

Ynglefugle:

På Saltholm og Peberholm er der kortlagt en lang række levesteder for kolonirugende ynglefugle. Af dem er 10 kortlagt for klyde, 7 for fjordterne, 6 for havterne og 6 for dværgterne. Alle levestederne er i god eller høj tilstand. Det kan primært tilskrives at levestederne har en passende lave vegetation, at øerne ligger isoleret fra fastlandet så rovdyr som fx ræv ikke kan nå derud, at områderne stort set er uden menneskelig forstyrrelse samt at redestederne ikke så let oversvømmes. Flere af levestederne er kortlagt for flere af arterne.

På Saltholm er der kortlagt 2 levesteder for både almindelig ryle og brushane. De har hhv. god og høj tilstand, hvilket skyldes, at strandengen har naturlige og veludviklede lo-systemer, der sikrer gode vandstandsforhold, at vegetationshøjden på ynglelokaliteterne opfylder artens krav og at levestedet er uforstyrret og beliggende langt fra fastlandet i forhold til rovdyr.

Desuden er der på Saltholm kortlagt 3 levesteder for rørhøg, hvor tilstanden på trods af rørskovens begrænsede arealmæssige udstrækning er beregnet til god. Den gode tilstand skyldes primært, at den høje, tætte rørskov med en forholdsvis høj vandstand ligger isoleret fra fastlandet i forhold til prædation fra rovdyr og at de er uden menneskelig forstyrrelse.

På områdets udpegningsgrundlag findes desuden 3 ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem. Det er bramgås, edderfugl og rovterne.

Bramgås yngler vidt udbredt på øerne og har gjort det i en årrække. Antallet er ynglepar har været stødt stigende over de seneste 15 år og med det største antal registrerede i 2018 på 4933 ynglepar. Stigningen i den sidste periode skyldes, at ynglebestanden på Peberholm fortsætter med at vokse. Der vurderes ikke at være aktuelle trusler for artens fortsatte forekomst som ynglefugl i området. Dette Natura 2000-område udgør stort set hele den danske ynglebestand, og bestandsudviklingen har ifølge DCE's NOVANA-afrapportering været stigende fra 2004-2018.

Edderfugl yngler udbredt på øerne. Arten er foreløbigt optalt 2 gange i NOVANA-programmet. I 2018 blev der registreret 1847 ynglepar, hvilket er en del lavere end i 2008, hvor der blev registreret 4351 ynglepar. Det er ud fra disse to registreringer ikke muligt at udlede en udvikling. Der vurderes ikke at være aktuelle trusler for artens fortsatte forekomst i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering har bestandsudviklingen for edderfugl på landsplan været stabil fra 2004-2018.

Rovterne har som det eneste sted i Danmark en fast ynglebestand på Saltholm. Arten ynglede her første gang i 2008 og har siden da haft en stigende ynglebestand på den sydlige del af øen. Senest er der i 2019 optalt 24 ynglepar. Forholdene på Saltholm er nærmest optimal ynglelokalitet for arten, og der vurderes ingen aktuelle trusler for en fortsat stor ynglebestand på øen. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering har bestandsudviklingen for rovterne på landsplan været stigende fra 2008-2019.

Trækfugle:

Skarv har en forholdsvis stabil forekomst som trækfugl i området. Områdets karakter med store åbne vandflader med gode muligheder for at finde føde og uforstyrrede rasteplasser vurderes umiddelbart at tilgodese artens behov og dermed vurderes der at være gode forudsætninger for artens fortsatte stabile forekomst som trækfugl i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er den overvintrende bestand af skarv på landsplan fluktuerende.

På Saltholm ses et forholdsvist stabilt, højt antal rastende og fældende knopsvaner. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for artens lokale forekomst af rastende knopsvaner. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har den overvintrende bestand af knopsvaner på landsplan været jævnt stigende, og antallet er tredoblet siden 1968.

Saltholm er en af landets vigtigste fældeområder for grågæs. Det er ikke muligt på baggrund af NOVANA overvågningsdata med sikkerhed at vurdere bestandsudviklingen, men bestanden formodes at være stor og relativt stabil. I den periode hvor gæssene fælder og derfor ikke kan flyve, kan de uforstyrret og uden trusler fra rovdyr søge føde på Saltholms store græsarealer. Da der ikke er menneskelig forstyrrelse på Saltholm, vurderes der ikke at være væsentlige lokale trusler mod en fortsat stor bestand af rastende grågæs i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har den overvintrende bestand af grågås på landsplan været stigende, men er stagneret de sidste 10 år.

Et stort antal bramgæs raster på Saltholm om efteråret på deres vej fra ynglepladser i arktisk Rusland. Resultatet af optællingerne er noget svingende fra år til år, men det overordnede billede er en bestand i fremgang. Områdets karakter med mange strandenge og store åbne vandflader tilgodeser generelt artens krav til føde, og dens krav om sikre og uforstyrrede raste- og overnatningslokaliteter og der vurderes således ikke umiddelbart at være trusler for artens lokale forekomst. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har den overvintrende bestand af bramgås på landsplan været støt voksende siden midten af 1980'erne.

Skeand vurderes at have en nogenlunde stabil forekomst i området i overvågningsperioden 2004-2017. Områdets karakter med store lavvandede kystområder tilgodeser generelt artens krav til fourageringsområder, og dens krav til sikre og uforstyrrede rastelokaliteter vurderes sikret for Saltholm og de lavvandede havområder omkring øen. Der vurderes i øvrigt ikke at være trusler for artens fortsatte forekomst i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har den overvintrende bestand af skeand på landsplan været faldende-fluktuerende.

Bestanden af rastende pibeænder vurderes overordnet at være stabil i dette Natura 2000-område i overvågningsperioden 2004-2017. Områdets karakter med udbredte strandengsarealer uden forstyrrelse og prædation, samt de store lavvandede kystområder opfylder generelt artens behov. Der ses ikke umiddelbart at være trusler for artens forekomst i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har den overvintrende bestand af pibeand på landsplan været stigende siden 1980 men har været mere stabil siden 2004.

Krikand vurderes at have en forholdsvis stabil forekomst i området i overvågningsperioden 2010-2017. Arten fouragerer i stort antal på de vådeste dele af engarealerne på Saltholm. Områdets karakter med mange våde enge og store åbne vandflader uden forstyrrelser tilgodeser generelt arten. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for artens lokale forekomst. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er den overvintrende bestand af krikand på landsplan været stigende siden 1980 men har været mere stabil på et højere niveau de seneste år.

Et varierende antal havørne raster årligt på Saltholm. Det vurderes, at bestanden er forholdsvis stabil i området. Områdets karakter med store strandengsarealer og store åbne vandflader tilgodeser generelt artens krav på jagt til jagtområde og dens behov for sikre og uforstyrrede raste- og overnatningslokaliteter og, der vurderes således ikke umiddelbart at være trusler mod artens lokale forekomst. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er den overvintrende bestand af havørn på landsplan ikke opgjort.

Hjejle er i området i perioden 2010-2017 registreret i et meget svingende antal. Svingningerne vurderes at skyldes, at arten flytter meget rundt efter føde og derfor sjældent træffes det samme sted i en længere periode. På den baggrund er det ikke muligt at give et sikkert bud på

bestandsudviklingen i området. Den store andel af strandengsarealer i fuglebeskyttelsesområdet tilgodeser generelt artens krav til føde, og lokalt vurderes der ikke umiddelbart at være væsentlige, aktuelle trusler for artens forekomst som trækfugl i området. Ifølge DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er den overvintrende bestand af hjejle på landsplan ikke opgjort.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for 3. planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på naturarealerne med strandeng, der udgør en relativt stor andel af den lysåbne natur i området, og som ligeledes udgør levested for en række ynglefugle i området ikke fastholdes, da der er behov for en fortsat indsats mod tilgroning i høje urter, samt sikring af hensigtsmæssig drift generelt. Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for 3. planperiode realiseres, er der generelt risiko for, at velegnede levesteder for områdets talrige yngle- og trækfugle ikke sikres, men går tilbage på nationalt eller internationalt niveau.

Hvis ikke Natura 2000-planens indsats om regulering af fiskeri gennemføres, er der risiko for forstyrrelse af de marine naturtyper sandbanke og rev. Desuden vil en positiv afledt effekt i form af øget fødegrundlag for områdets sæler, fouragerende fugle og øvrige arter, der bruger området, udeblive.

Hvis ikke Natura 2000-planens indsatser om vurdering af behov for fiskeriregulering for beskyttelse af marsvin som bifangst, vurdering af behov for yderligere sikring mod forstyrrelse af pattedyrs levesteder samt forbedring af levesteder for gråsæl iværksættes, er der risiko for, at bestandene af marsvin, spættet sæl og gråsæl ikke sikres yderligere, og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og den biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. En realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram forventes at bidrage til at sikre naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, samt generelt at bidrage til at sikre andre naturtyper og arter, der findes i området. Hermed forventes Natura 2000-planerne også at bidrage til at opnå biodiversitetskonventionens mål om at bevare den biologiske mangfoldighed, ligesom planen forventes at bidrage til at sikre levesteder for arter, der er beskyttet i medfør af generelle fredningsbestemmelser.

Natura 2000-planen indeholder indsatser, der skal sikre de marine naturtyper sandbanke (1110) og rev (1170), der er levested for en lang række marine bunddyr, makroalger og ålegræs, som udgør fødegrundlaget for en lang række arter tilknyttet den marine del af habitatområdet. Forbedringen vil bl.a. ske som følge af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder både som beskyttelse af de marine naturtyper og for

beskyttelse af marsvin som bifangst samt opdatering af vejledninger vedrørende klappning i Natura 2000-områder. Desuden vil en vurdering af behov for yderligere sikring mod forstyrrelse af havpattedyrs levesteder samt en indsats for forbedring af levesteder for gråsæl kunne medvirke til yderligere sikring af levesteder for både gråsæl, spættet sæl og marsvin.

Natura 2000-planens indsats for at sikre egnede levesteder for yngle- og trækfugle på områdets udpegningsgrundlag, vil bl.a. ske via hensigtsmæssig drift og pleje af de naturtyper, hvor fuglene yngler, samt sikring af de marine naturtyper, som fødegrundlag for fouragerende fugle. Desuden vil en vurdering af behov for yderligere sikring mod forstyrrelse af yngle- og trækfugles levesteder samt en indsats for forbedring af levesteder for almindelig ryle, brushane, havterne og klyde kunne medvirke til yderligere sikring af levesteder for en lang række af områdets kolonirugende fugle og engfugle.

Natura 2000-planen indeholder desuden indsatser til opretholdelse og etablering af græsning eller andre ekstensive driftsformer på de lysåbne naturtyper i Natura 2000-området. Dette vil modvirke tilgroning med høje urter og vedplanter, og sikre at vegetationen i højere grad præges af naturtype-karakteristiske arter samt andre planter og dyr, der trives med relativ lav og åben urtevegetation. Det vil generelt sikre den gode tilstand af enårig strandengsvegetation (1310) og strandeng (1330) samt tilstanden af de kortlagte levesteder for områdets ynglefugle. Ligesom planens indsats om sikring af større driftsenheder og dermed skabelse af naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur samtidig vil sikre den § 3-beskyttede natur i området. Denne udvikling vil også kunne gavne arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for området, fx de fredede arter grønbroget tudse og blå iris.

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-område N142 Saltholm med omliggende hav er beliggende i Tårnby Kommune, der har et indbyggertal på 42.670.

Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for den rekreative udnyttelse af området, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift eller hegning på arealerne. Indsatsprogrammet vil samtidig give befolkningen mulighed for mere spændende naturoplevelser.

Det meste af området er omfattet af frednings- og reservatbestemmelser, der sætter visse begrænsninger for færdsel i dele af området. Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere begrænsning af offentlighedens adgang til området.

1.4.3 Menneskets sundhed

Mange Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter fx vandring eller fritidssejls, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på længere sigt, hvilket kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer vil kunne hindre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed.

Dette Natura 2000-område ligger isoleret og adgang til store dele af området er i vid udstrækning omfattet af reservatbestemmelser. Planens indsatser om vurdering af behov for yderligere

beskyttelse af sæler, yngle- og trækfugle mod forstyrrelse vil kunne få betydning for ændring i adgangen til mindre områder.

Det vurderes således, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, idet den rekreative udnyttelse i vidt omfang kan fortsætte, men at planen vil bidrage positivt til menneskers sundhed. Sikringen af den beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Mulig fiskeriregulering i området kan forbedre havbundsforholdene i området. Som følge heraf vil der kunne ske en øget udbredelse af bundvegetation som ålegræs på sandbankerne, ligesom der vil kunne ske øget udbredelse af makroalger på stenrevne. En potentiel forbedring af naturkvaliteten i det marine område, vil således kunne medvirke til binding af CO₂ i havet.

Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastsættes i vandområdeplanerne. Det vurderes dog, at planens indsatser til sikring af den marine natur ligeledes vil bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske kystvande.

Det vurderes i øvrigt, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring og sikring af de beskyttede naturtyper og arter ikke har indflydelse på luftkvaliteten.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den marine natur kan have betydning for muligheden for erhvervsfiskeri i området, som følge af indsatsen om vurdering af behovet for yderligere fiskeriregulering, herunder særligt vurdering af behovet i forhold til bifangst af marsvin. De endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i forbindelse med national lovgivning af øvrig fiskeri.

Natura 2000-planens indsatser omfatter pleje af naturtyper, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til og kvaliteten af kulturarv eller områder, som har betydning for lokalbefolkningen. På områdets strandenge findes tegn på gamle kirkegårde og malkepladser, som græsses af dyrene på øen. Planens indsatser ændrer ikke på dette forhold. Planens indsatser berører ikke områder omkring kirker eller mindesmærker.

1.4.6 Landskab

Natura 2000-området er primært karakteriseret af Saltholm med de store, sammenhængende arealer af strandenge og betydelige indslag af enårig strandengsvegetation omgivet af det lavvandede havområde, der går ud til ca. 4 meters dybde. Rundt om den nordlige del af Saltholm udgøres stort set hele det marine areal af et stort stenrev med en artsrig flora. Saltholm med det omgivende fladvand er en af Østdanmarks vigtigste yngle-, fælde- og træklokaliteter for kystfugle. Både Saltholm og Peberholm har desuden væsentlig betydning for kolonirugende kystfugle som klyde og flere arter af terner.

Sikring af naturgrundlaget ved fortsatte naturplejetiltag vil kunne fastholde landskabsværdien i området, idet områdets karakteristiske landskab sikres. En realisering af planens indsatser om

fiskeriregulering kan have en positiv effekt på den undersøiske landskabsværdi, idet der kan komme en øget udbredelse af ålegræs og makroalger samt dyrelivet i tilknytning hertil.

1.4.7 Arter

Natura 2000-planens påvirkning af arter er behandlet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Det meste af områdets hav- og landområder er omfattet af frednings- og reservatbestemmelser der har til formål at beskytte områdets natur- og kulturhistoriske værdier, herunder yngle- og trækfugle.

Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke områdets naturværdier og beskyttelsen af sæler og fugle positivt.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Tilgroning og invasive arter:

Der er ikke registreret væsentlige trusler mod områdets tre lysåbne naturtyper; strandeng, enårig strandengsvegetation og kalkoverdrev samt mod kortlagte levesteder for områdets ynglefugle, da de afgræsses. Der er således kun konstateret et lille omfang af problemer med tilgroning i høje urter og der er kun registreret mindre forekomster af invasive arter.

Tilgroning med høje urter, græsser og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den lavtvoksende og artsrige naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencesterke arter.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er særlig et problem i kyst- og klitnaturtyperne samt på hederne.

Trusler for marine naturtyper, havpattedyr og fugle:

Der er i området risiko for forstyrrelse af de marine naturtyper sandbanke og rev samt de tilknyttede arter som følge af muligt fiskeri. Der er ligeledes risiko for bifangst af marsvin. Sæler og fældende fugle kan være negativt påvirket af forstyrrelse fra fx fiskeri og sejlad.

Mange af de marine naturtyper er påvirket af næringsstofbelastningen, hvor indsatser for denne påvirkning varetages i Vandområdeplanerne. Fiskeri med bundslæbende redskaber vurderes generelt at have en negativ påvirkning på havbundens tilstand, herunder på bundvegetationen og dyreliv. Fiskeri med ikke bundslæbende redskaber som fx med pelagiske trawl og not kan i sjældne tilfælde have bifangster af marine havpattedyr. Ligeledes kan der være negativ påvirkning fra menneskelige forstyrrelser fx i form af fiskeri og sejlad.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder indsatser om etablering og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper, og der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur. Disse indsatser forventes at nedbringe truslen om tilgroning og ligeledes medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for Natura 2000-området, samt sikre egnede levesteder for områdets udpegede fuglearter samt en lang række andre fuglearter, der yngler og fouragerer i området.

Næringsstofbelastningen af de marine naturtyper håndteres gennem Vandområdeplanerne. Desuden fortsættes arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte en eventuel nødvendig regulering af fiskeri og klapping i Natura 2000-området til sikring af sandbanke og rev.

Planen indeholder en indsats om at sikre egnede levesteder for områdets arter og fugle, herunder en særlig indsats for almindelig ryle, brushane, havterne, klyde og gråsæl, hvis levesteder sikres eller forbedres i overensstemmelse med artens krav til disse. Planen indeholder desuden en indsats om at fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for beskyttelse af marsvin mod bifangst i danske farvande. Dette skal, sammen med en undersøgelse af behovet for yderligere sikring mod forstyrrelser af marine pattedyr samt yngle- og trækfugle, sikre en minimal forstyrrelse i sårbare perioder for et stort antal yngle- og trækfugle samt marine pattedyr.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.</p> <p>I Natura 2000-område N142, Saltholm og omliggende hav, vil planen medvirke til at sikre de marine naturtyper sandbanke (1110) og rev (1170), der er levested for en lang række bunddyr, makroalger og ålegræs. Således forbedres fødegrundlaget for en lang række arter tilknyttet den marine del af området. Realisering af planens indsatser med fiskeriregulering og opdatering af vejledninger vedrørende klappning vurderes at få en gavnlig effekt på hele det marine økosystem.</p> <p>Realisering af indsatser for forbedring af levesteder for gråsæl, vurdering af behov for yderligere sikring mod forstyrrelse af havpattedyrs levesteder samt fiskeriregulering for at beskytte marsvin som bifangst vurderes at få en gavnlig effekt på levesteder for gråsæl, spættet sæl og marsvin.</p> <p>Ligeledes vil planen medvirke til at sikre græsning eller andre ekstensive driftsformer på den terrestriske del af området. Dette vil generelt sikre den gode tilstand af enårig strandengsvegetation (1310) og strandeng (1330), og derved skabe bedre betingelser for naturtypekarakteristiske arter samt andre tilknyttede planter og dyr. Realisering af planens indsatser om sikring af større driftsenheder vil øge den naturmæssige robusthed og sammenhæng i områdets lysåbne natur og vil samtidig sikre den § 3-beskyttede natur i området. Planen vil ligeledes medvirke til at sikre levesteder for de fredede arter grønbroget tudse og blå iris.</p> <p>Desuden medvirker planen til at sikre egnede levesteder for yngle- og trækfugle på områdets udpegningsgrundlag. Både sikring af terrestriske naturtyper hvor fuglene yngler og sikring af marine naturtyper hvor fuglene fouragerer vurderes af have en gavnlig effekt på fuglene i området. Realisering af planens indsatser om</p>

			forbedring af levesteder for almindelig ryle, brushane, havterne og klyde samt vurdering af behov for yderligere sikring mod forstyrrelse af yngle- og trækfugles levesteder vurderes at få en gavnlig effekt på levesteder for områdets mange yngle- og trækfugle på udpegningsgrundlaget.
Befolkningen	X		<p>Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for den rekreative udnyttelse af området, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift eller hegning på arealerne.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for mere spændende naturoplevelser.</p> <p>Det meste af området er omfattet af frednings- og reservatbestemmelser, der sætter visse begrænsninger for færdsel i dele af området. Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere begrænsning af offentlighedens adgang til området.</p>
Menneskers sundhed	X		<p>Planen medvirker til at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på længere sigt, hvilket kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer vil kunne hindre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men at planen vil bidrage positivt til menneskers sundhed. Sikringen af den beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p>
Jordbund	X		Det vurderes, at en realisering af planens indsats med fiskeriregulering kan forbedre havbundsforholdene i området, med øget udbredelse af bundvegetation til følge.
Vand	X		Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastsættes i vandområdeplanerne. Det vurderes dog, at planens indsatser til sikring af den marine natur ligeledes vil bidrage til at opnå god miljøtilstand i

			det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske kystvande.
Luft		X	Det vurderes, at planens indsatser for forbedring og sikring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer	X		Det vurderes, at en realisering af planens indsats med fiskeriregulering kan forbedre udbredelsen af bundvegetation som ålegræs og makroalger. Dette vil kunne medvirke til binding af CO ₂ i havet.
Materielle goder	X		Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikring af den marine natur kan have betydning for muligheden for erhvervsfiskeri i området, som følge af indsatsen om vurdering af behovet for yderligere fiskeriregulering, herunder særligt vurdering af behovet i forhold til bifangst af marsvin. De endelige vurderinger af effekterne for fiskerierhvervet vil blive foretaget i forbindelse med national lovgivning af øvrig fiskeri.
Landskab	X		Det vurderes, at en realisering af planens indsatser om fiskeriregulering kan have en positiv effekt på den undersøiske landskabsværdi med en øget udbredelse af ålegræs og makroalger til følge. Planens øvrige indsatsprogram vurderes ikke at ændre de landskabelige værdier på land.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	X		Natura 2000-planens indsatser kan medvirke til at hindre tilgroning af fortidsminder som gamle kirkegårde og malkepladser, og dermed medvirke til at sikre kulturarven. En realisering af planens indsatser vurderes ikke at påvirke adgang til områdets kulturarv. Planens indsatser berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller yderligere kulturarv, hvorfor planen ikke vurderes at have en yderligere påvirkning af kulturarven, herunder den arkitektoniske og arkæologiske arv.
Arter	X		Der henvises til vurdering under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger	X		Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredninger og vildtreservat, som har til formål at

og vildtreservater			sikre naturværdier og beskytte områdets fugle. Natura 2000-planen forventes at bidrage til dette.
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planens formål er at sikre og forbedre naturkvaliteten af naturtyper og levesteder for arter på områdets udpegningsgrundlag. En realisering af planens indsatsprogram kan medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter. Med vandområdeplanerne og de tilhørende indsatsprogrammer gennemføres indsatser til sikring og forbedring af vandkvaliteten på det marine område. Disse indsatser bidrager tillige til at opfylde bevaringsmålsætningerne for marine arter og naturtyper i overensstemmelse med de bevaringsmålsætninger, der fremgår af Natura 2000-planen for området.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planen har fokus på sikring eller forbedring af den eksisterende udpegede natur i området. Planens indsatser vil potentielt kunne resultere i ændringer i områdets tilgængelighed for befolkningen. Indsatser om pleje af eksisterende natur vil ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landområdeprogram.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede

forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundsjord. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

For denne Natura 2000-plan gennemføres en lang række indsatser for at sikre de overordnede målsætninger. Overvejelserne har ført til, at der i Natura 2000-planen for N142 planlægges gennemført flere generelle indsatser for at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje, og der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur. Der arbejdes desuden for at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter. Sideløbende vil der ske en opdatering af vejledninger vedrørende klappning i Natura 2000-områder, ligesom arbejdet med at vurdere behovet for fastsættelse af eventuel nødvendig regulering af fiskeriet i området fortsættes.

Herudover vil en række specifikke indsatser hjælpe til indfrielse af Natura 2000-planens målsætninger. Dette omfatter en indsats med at færdiggøre den nødvendige fiskeriregulering på stenrev, en indsats med at vurdere behovet for regulering af fiskeri for beskyttelse af marsvin mod bifangst samt tiltag, der kan forbedre levestederne for gråsæl.

Specifikt for områdets fugle indeholder planen en indsats om at sikre og forbedre tilstanden af levestederne for almindelig ryle, brushane, havterne og klyde i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Dette vil generelt være til fordel for en lang række af områdets ynglefugle.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Prioriteringen af indsatser for naturtyper, fugle og arter beror på kendskab til forekomster, bestande og specifikke behov jf. basisanalysen for Natura 2000-området. Dertil er visse arter og naturtyper på forhånd prioriterede jf. EU's habitatdirektiv da de er af fællesskabsbetydning og har et særligt fokus. Der er ikke konstateret modstridende naturinteresser i området for så vidt angår områdets udpegningsgrundlag.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for.

Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Saltholm og omliggende hav (nr. 142). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk